

Dana Němcová

Boj za svobodu

Khalid Al Shayeb, Matěj Salát, Martin Haluzík

Dana Němcová se narodila roku 1934 v Mostě. Po zabrání Sudet musela s rodinou opustit domov a celou válku prožili ve Východních Čechách. Za války se setkala s vojáky Rudé armády.

„Já jsem slyšela ráno prostě hluk a nadšení lidí, že přijeli Rusové. Maminka, když volali, že chtějí vodku, tak bláhově sebrala takovou tu malinovku, co jsme maliny sebrali na pasekách a přinesla jim malinovku, kterou s velkou nelibostí vylili, protože chtěli vodku. A matka nevěděla, co to je vodka, myslela si, že mají žízeň, že chtějí vodu, tak jim dala to nejlepší, co jsme měli.“

Po válce s rodina vrátila do pohraničí. Doba se změnila a paní Němcová dospívala v pohnutých časech.

„Tam prostě všechno najednou zrudlo, všechno další se dělo formálně a na befel, lidi byli zbavení své vlastní odpovědnosti z to dění, takže to bylo takový to dusný dusno, taková ta stojatá voda, v který člověk měl strach, že se prostě utopí.“

V první polovině 50. let přituhlo. Paní Němcová se strachem pozorovala probíhající politické procesy....

„...který byly evidentně organizovaný, manipulovaný, nepřesvědčivý a ta hrůza toho, že se lidi podepisovali třeba pod žádost o tresty smrti, to jsem prostě nemohla vydejchat.“

Na jaře 1968 se režim začal uvolňovat, ale rodina paní Němcové byla raději opatrná.

„My jsme spíš byli takový strážlivě realističtí, zejména můj muž, manžel, říkal: „co se stihne teď, uvidíme, jak dlouho to trvá, protože pořád tady je ten Sovětský svaz, kterež, my jsme ve sféře jeho vlivu, nemusí to trvat dlouho, co stihneme teď“, stihneme“.

V období normalizace se málokdo odvážil vystoupit proti režimu. Paní Němcová se svým manželem podepsali Chartu mezi prvními.

„To právě bylo tím, že já jsem si pamatovala ty podpisy pod tou popravou Milad Horákovy. A říkala jsem si, já nechci, aby moje děti žily prostě v takový společnosti a v takový době. Já budu prostě dělat cokoli, abychom se mohli chovat jako společnost svobodně.“

Kvůli tomu, co paní Němcová prožila za komunismu, si teď nejvíce váží svobody, která není vždy samozřejmá.

„Lidi, byť jich byl omezený počet, který byli ochotný kvůli té svobodě riskovat svůj život, Vašek Havel v podstatě mohl v tom kriminále klidně umřít, jo a dneska je to možný cokoli, ale je potřeba si toho strašně vážít a hodně o to dbát, nenechat sebou vorat a nechat si všeset bulíky na nos.“

